

Direktiv om genomförande av avelsgranskning av beteende

Godkända av Finska Kennelklubben 12.12.2019.
Gäller från 1.1.2020.

Detta dokument är en översättning av den finskspråkiga [Käyttötymisen jalostustarkastuksen suoritusohje](#). Vid oklara fall gäller den finska versionen.

Avelsgranskning av beteende bör genomföras i en lugn lokal eller på en plan. Runt området eller i närheten av den får inte finnas distraherande faktorer, så som andra hundar, människor eller speglar. Förhandsuppgifter om en hund som deltar i granskningen och som är baserade på en inledande intervju fylls i på blanketten.

Granskning av id-märkning

Assistenten granskar hundens id-märkning utanför granskningsområdet, före hundens prestation. Om hunden väjer assistenten ombes föraren granska id-märkningen.

Publik

Publiken ges order att hålla tyst och inte påverka hundens prestation. För att inte störa hunden i onödan får ingen ansluta sig till publiken eller lämna den medan hundens prestation pågår. Detta säkerställs genom skyltning och en assistent som ger anvisningar till publiken. Mobiltelefoner hålls på ljudlöst, fotografering sker utan blix och ljud från kameran, publiken får varken dricka eller äta under hundens prestation och det är förbjudet att försöka påverka hundens prestation på något sätt. Närvaro av människor som är bekanta för hunden rekommenderas inte, ifall det stör hunden.

Övriga allmänna direktiv

Föraren förhåller sig passiv mot hunden, om inte annat anges i direktiven. Assistenten som ger instruktioner till ekipaget kan vid behov be hundföraren reda ut kopplet som trasslat till sig. Hunden får inte hållas under kommando under något moment. Hunden bör bära en icke-strypande halsband eller en sele. Gransknings arrangör ger ett vanligt, slätt koppel, som är 1,8–2 meter långt och som har synliga tejpmarkeringar i handtaget och 80 cm från låset, till ekipaget för att användas under granskningen. Efter beslut av avelsgranskaren eller assistenten som handleder ekipaget kan avvikelser från de i direktiven angivna sätten att hålla i kopplet göras för enskild hund. Leksaker eller andra föremål får inte användas för att locka hunden under avelsgranskningens gång. Vid ovanliga underlag och jakt kan godbitar användas enligt vad som beskrivs i direktiven för respektive moment.

Hundarnas passage till granskningsområdet ska ordnas så att hunden som går in inte möter hunden som går ut. Hunden får inte höra ljud från granskningen före sin egen prestation.

Assistenten som hanterar hunden i granskningen får inte vara i kontakt med hunden före dess prestation. Ifall hundföraren har under den initiala intervjun berättat att hen inte vet om hunden kan röras, ombes föraren att närmare uppskatta hur hunden eventuellt reagerar när man rör i den. Dessutom frågas om hunden någonsin har bitit eller hotat med att bita en människa. Hundföraren ombes berätta för assistenten under granskningens gång om hen anser att det lönar sig att låta bli att göra någonting. Före prestationen informeras hundföraren om att hen har när som helst rätt att avbryta vilket moment som helst eller avstå

från momentet helt och hållet.

Avelsgranskarna kan avbryta hundens prestation när som helst på grund av att hunden skadat sig, blivit alltför belastad eller stressad eller om hunden uppvisar orimligt kraftigt aggressivt beteende i förhållande till situationen. Om hunden uppvisar kraftig rädsla under något granskningsmoment, avbryts respektive moment och man går vidare till nästa moment.

Obs. Hundföraren ges i samtliga fall anvisningar från ett tillräckligt avstånd till ekipaget.

1. MÖTE MED MÄNNISKA

Delmoment 1: första mötet med assistenten

Delmoment 2: att gå bort och sedan träffas på nytt

Delmoment 3: assistenten lockar hunden med sig

Hundens beteende beskrivs separat vid varje delmoment.

Genomförandebeskrivning

Delmoment 1: Första mötet med assistenten

Instruktion till hundföraren: *”Ta tag i kopplet med två händer, vid de ställen som är markerade med tejp. Gå till märket och sväng dig med kroppen vänd mot samma håll som den sittande assistenten. Iakttar varken hunden eller assistenten. Sväng dig mot assistenten när hen reser sig.”*

Ifall hunden inte närmar sig assistenten hotfullt: *”Nu kan du släppa ut kopplet”.*

Föraren kommer med hunden från granskningsområdets startpunkt till den märkta platsen, som är på 2 meters avstånd från assistenten. Föraren svänger sig och står ansiktet vänd mot samma riktning som assistenten och varken iakttar eller tilltalar hunden. Tidtagaruren startas när föraren har ställt sig på den markerade platsen.

Assistenten sitter på stolen i en minut, utan att se på hunden eller att ta kontakt med den. Om hunden hälsar på assistenten före en minut har gått, sträcker assistenten först ut sin hand för hunden att nosa på, reser sig sedan lugnt och går vidare till punkt *) i direktiven.

Assistenten reser sig lugnt om exakt en minut utan att se på hunden, och väntar sedan i 15 sekunder utan att svänga sig mot hunden, varefter *) assistenten svänger sig lugnt mot hunden.

Assistenten står stilla och tar kontakt med hunden genom att se på den och tilltala den vänligt ”Hej hunden”. Assistenten erbjuder sin handrygg för hunden att bekanta sig med, dock utan att luta sig mot hunden. Handryggen erbjuds för en liten hund genom att assistenten hukar sig ner med sidan mot hunden.

Assistenten frågar med vänlig röst efter hundens tilltalsnamn samt om hunden kan röras eller om den har något ställe den inte gillar att bli rörd i. Om hunden kommer fram till assistenten, klappar hen hunden på halsen och bogen och tilltalar hunden med dess namn. Hunden rörs inte ifall assistenten, föraren eller avelsgranskaren anser att det inte är tryggt, hunden är för rädd för det eller om hunden tydligt väjer assistenten.

Delmoment 2: Att gå bort och sedan träffas på nytt

Instruktion till hundföraren (ges av assistenten som hanterar hunden): *”Återvänd till startpunkten med hunden, sväng om och återvänd till mig.”*

Föraren och assistenten återvänder till startpunkten medan assistenten stannar kvar och står på sin plats. Föraren och hunden svänger om vid startpunkten och går tillbaka rakt mot assistenten, som börjat lugnt gå mot hunden. Assistenten och föraren stannar när de möts. Assistenten tittar samtidigt vänligt på hunden

(dock utan att le så att tänderna syns). Föraren varken pratar med eller stöder hunden vid mötet.

Assistenten står stilla och tar kontakt med hunden genom att se på den och tilltala den vänligt med hundens namn. Assistenten erbjuder sin handrygg för hunden att bekanta sig med, dock utan att luta sig över hunden. Handryggen erbjuds för en liten hund genom att assistenten hukar sig ner med sidan mot hunden. Om hunden kommer fram till assistenten, klappar hen hunden på halsen och bogen och tilltalar hunden med dess namn. Hunden rörs inte ifall assistenten, föraren eller avelsgranskaren anser att det inte är tryggt, hunden är för rädd för det eller om hunden inte inom 60 sekunder själv tar kontakt med assistenten.

Delmoment 3: Assistenten lockar hunden med sig

Assistenten omber hundföraren att räcka över hundens koppel och själv stanna kvar. Assistenten lockar hunden med sig med vänligt prat och vänliga gester. Till en början används endast hundens namn för att locka den, och större lockande används endast om hunden inte följer med med bara namnet. Assistenten fortsätter gå med hunden och går runt granskningsområdet utan att låta hunden stanna för att inspektera området noggrannare. Om hunden vägrar följa assistenten, lockar assistenten hunden med sin röst och kroppsspråk att följa med. Assistenten och hunden återvänder till föraren.

Ifall hunden i något skede helt och hållet vägrar att följa med assistenten, ger assistenten hunden tillbaka till föraren. Till sist ger assistenten hundens koppel tillbaka till föraren.

2. HANTERBARHET

Genomförandebeskrivning

Instruktion till hundföraren (ges av assistenten som hanterar hunden): *"Gå runt granskningsområdet med hunden samma rutt som jag gick just."*

När ekipaget har gått runt området: *"Nu undersöker jag hunden, fäst ingen uppmärksamhet på den då jag gör det. Finns det något ställe hunden inte gillar att bli rörd i?"*

Föraren går runt granskningsområdet med hunden och återvänder till assistenten. Föraren stannar kvar och står med kopplet löst utan att tilltala hunden. Vid behov tar assistenten tag i kopplet med andra handen, från 20 cm avstånd från halsbandet, och börjar hanteringen. Under inga omständigheter tar assistenten tag i hundens halsband. Under hanteringen kan assistenten stödja hunden genom att ge den beröm. Föraren får inte påverka hundens beteende under hanteringen (kommandon, spänning av kopplet, rörande i hunden). Assistenten går lugnt och vänligt igenom hundens kropp med båda händerna. Assistenten rör hundens läppar, öron och rygg, lyfter dess fram- och bakben, rör dess trampdynor och glider svansen mellan fingrarna. Ifall hunden inte kunde röras under tidigare moment, avstår man från detta moment. Hanteringen pågår bara så länge hunden är avslappnad eller väjer bara lite. Kraftigt väjande eller aggressivt beteende avbryter momentet, hanteringen fortsätts inte längre.

3. JAKT

Genomförandebeskrivning

Instruktion till hundföraren: *"Gå till linan och byt kopplet till linan. Ta tag i linan en meter från hunden och med andra handen i linans ända. När assistenten kastar bollen, släpp loss med handen som är närmare hunden. Vid behov kan du ge ett frikommando till hunden innan bollen kastas."*

Om hunden står mot fel håll: *"Ta ett steg framåt."*

När bollen har stannat uppmanas föraren, beroende på hundens beteende, att gå till bollen (eller bollen och hunden) samt att leka med eller locka hunden att leka en stund med bollen.

Efter leken: *”Ta bollen från hunden och byt linan till kopplet. Lämna bollen och linan på plats och locka hunden med dig genom att prata, utan att dra i kopplet. Vid behov kan du använda godbitar för att locka hunden. Gå runt granskningsområdets bakre kant och stanna på rutan som finns vid framkanten.”*

Assistenten för linan till en färdigt märkt plats före momentet inleds. Föraren går med hunden till märket och byter kopplet till linan. Föraren håller med ena handen i linan en meter från hunden och med andra handen i linans ända. Ekipaget ställer sig med kroppen vänd mot granskningsområdets vänstra kant.

Assistenten står utanför området, nära den vänstra framkanten, och håller en tygklädd boll i sin hand.

Assistenten står så lång borta att hunden i sin lina inte räcks fram till assistenten. När föraren har ställt sig och stå och hunden tittar mot vänstra kanten, kastar assistenten bollen snett mot kanten av granskningsområdet som ligger mittemot. Om hunden är väldigt fokuserad på någonting annat, t.ex. på att nosa, slår assistenten bollen mot väggen eller golvet en par gånger före bollen kastas. Föraren går till sin hund ifall den har gett sig efter bollen. Har hunden inte gett sig efter bollen, går hunden och föraren tillsammans och tittar på den. Föraren försöker locka hunden att leka med bollen, eller leker med hunden om den har börjat leken själv. Minst 30 och högst 60 sekunder används för att locka eller leka med hunden. När assistenten säger till tar föraren bollen från hunden. Assistenten byter tyget över bollen före nästa hund, ifall hunden som testats har haft bollen i munnen. Föraren byter linan till kopplet igen och lockar hunden med sig. Godbitar kan användas för att locka hunden.

Assistenten flyttar bollen bort från granskningsområdets närhet så att hundarna kan se den varken före eller efter detta moment.

4. AKTIVITET/PASSIVITET

Hundens reaktioner iakttas i tre minuters tid; lugn, orolighet och vaksamhet.

Genomförandebeskrivning

Instruktion till hundföraren: *”Stå i rutan, hunden i långt koppel. Du ska varken iaktta hunden eller prata med den, även om den försökte få din uppmärksamhet.*

Föraren står stilla på den märkta platsen i tre minuters tid och håller i ändan av koppel. Uträttar hunden sina behov bör nästa hunds moment genomföras på ett annat ställe. Föraren får inte fästa någon uppmärksamhet vid hunden, inte se på den eller prata till den.

5. FRÄMMANDE HUND

En hund av en annan ras assisterar vid granskningen. Denna hund är av samma kön som hunden som testas, och den själv samt personen som går med den är ungefär lika stora som hunden som testas och dess förare. Hunden ska vara lugn, den får inte vara aggressiv mot främmande hundar och ska enkelt (utan överflödigt lockande) kunna kontrolleras av personen som går med den. Hunden bör förhålla sig likgiltigt till hunden som testas.

Genomförandebeskrivning

Instruktion till hundföraren: *”Ta några steg bakåt, håll ansiktet mot framkanten. Ta tag i kopplet med båda händerna vid de ställen som är märkta med tejp, och håll i okonstlat. Fäst ingen uppmärksamhet vid hunden.”*

Om hunden står med ryggen mot den främmande hunden: *”Ta ett litet steg framåt.”*

Hunden som granskas är med sin förare vid högra kanten av granskningsområdet, på fem meters avstånd från dess framkant. Ekipaget står kroppen vänd mot områdets framkant och föraren håller okonstlat i kopplet. Föraren får inte fästa någon uppmärksamhet vid hunden, inte se på den eller prata till den. Hunden får inte se den främmande hunden och personen som går med den innan momentet inleds. Den främmande hunden och personen som går med den kommer till granskningsområdet utifrån, och passerar området längs

med framsidan i gångtempo så att de hålls utanför området på ett fem meters avstånd från områdets framkant. Hundförarna ska vara på 10 meters avstånd från varandra. Den främmande hunden med sin förare svänger om vid granskningsområdets vänstra hörn, går tillbaka samma rutt i normalt tempo och försvinner ur sikte. Föraren av den främmande hunden har i uppgift att se till att hunden inte fäster någon uppmärksamhet vid hunden som granskas, handlar okonstlat och låter bli även själv att beakta hunden som granskas.

6. OVANLIGA UNDERLAG

Genomförandebeskrivning

Instruktion till hundföraren: *”Ta tag i kopplets ända och gå från granskningsområdets kant rakt mot gallret. Gå på gallret. Om hunden inte följer dig på gallret, locka den genom att prata med den. Räcker det inte med att prata kan du locka den med godbitar. När hunden är på gallret, fäst dess uppmärksamhet på dig själv och försök få hunden att hållas på gallret en stund genom att locka den. Tvinga inte hunden på gallret eller att stanna på den.”*

”Fortsätt till nästa underlag och gör lika som vid gallret.”

Underlag som avviker från golvmaterialets/markens färg har placerats i den bakre kanten av granskningsområdet, på tre meters avstånd från varandra så att det är möjligt att gå runt dem från alla håll. Underlagen får inte vara sådana att de lätt flyttar på sig eller skramlar. Vid behov kan de fästas t.ex. med tejp.

- 1) galler
- 2) halt underlag

Föraren går avslappnat på gallret från granskningsområdets högra kant med hunden i kopplet. Vill hunden inte komma på gallret lockar föraren hunden först genom att prata, och om hunden inte kommer kan även godbitar användas för att locka den. När hunden står på gallret fäster föraren hundens uppmärksamhet på sig själv och strävar efter att hålla hunden kvar på gallret en stund. Om 90 sekunder har gått till genomförandet av ett underlag, ombes föraren att gå vidare till den nästa.

Föraren går avslappnat med hunden i kopplet från gallret till nästa underlag. Direktiven för genomförande är samma som vid gallermomentet.

7. FOLKSKARA

Beteende i situationer som avviker från normalt. 6 personer assisterar.

Genomförandebeskrivning

7.1 Människor går i en rad

Instruktion till hundföraren: *”Ta tag i kopplet med två händer, vid de ställen som är markerade med tejp. Håll dina händer nere medan du går. Påverka inte hunden med kopplet, men låt hunden inte heller dra dig bort från din raka rutt eller gå till assistenterna. Fäst ingen uppmärksamhet vid hunden. Gå till märket och sväng din kropp mot assistenterna. Börja gå rakt framåt till märket som finns på andra sidan av granskningsområdet. Sväng dig om, och gå rakt tillbaka. Fortsätt gå mellan märken tills du blir ombedd att stanna.”*

Hunden och föraren är vid startpunkten på den sida av granskningsområdet där plexiglasen finns. Assistenterna är på den motsatta sidan i två grupper på tre personer var. Avståndet mellan grupperna är ca 5 meter under hela momentet, och assistenterna går i grupperna sida vid sida. Föraren håller okonstlat i kopplet under hela momentet, utan att försöka påverka hundens beteende. Föraren och assistenterna börjar

lugnt gå mot varandra. När de möts går föraren mellan assistentgrupperna. Föraren och assistenterna varken kommunicerar med varandra eller iakttar hunden, men assistenterna väjer hunden vid behov. Vid ändan av området svänger assistenterna och föraren om och upprepar gångavsnittet.

7.2 Människor springer i en rad

Annars lika som i föregående skede, men assistenterna springer istället för att gå.

7.3 Konstiga människor i en rad

Annars lika som i första skedet, men två assistenter har klätt sig i långrock/kappa och hatt med brätten före start och två assistenter har paraplyer, i den ordningsföljd som anges nedan. Paraplyerna öppnas uppåt när hunden har gått ca 2 meter från startpunkten. Efter det bärs paraplyerna öppnade tills momentet har genomförts till slut.

Placering av assistenter med utrustning i förhållande till ekipaget:

Utan utrustning	Paraply	Rock och hatt		Rock och hatt	Paraply	Utan utrustning
Ekipaget						

7.4 Människor i en cirkel

Instruktion till hundföraren: *"Gå och ställ dig på märket som finns i mitten av området. Ta tag i kopplet med två händer, vid de ställen som är markerade med tejp. Håll dina händer nere och påverka inte hunden med kopplet, men låt hunden inte heller dra dig bort från märket. Fäst ingen uppmärksamhet vid hunden."*

Ifall hunden inte reagerar kraftigt när assistenterna samlas i en cirkel: *"Håll fortfarande tag i kopplet med båda händerna, men flytta lite på handen som är närmare hunden så att kopplet blir lite längre."*

Föraren går först med hunden till mitten av granskningsområdet och stannar utan att tilltala hunden. Föraren håller i kopplet med båda händerna, men kopplet förlängs lite från det tidigare greppet när assistenten uppmanar till det. Föraren tar ingen ögonkontakt med hunden under momentet. När föraren står i mitten ställer sig assistenterna i en cirkel på ca 6 meters avstånd från föraren, enligt de märkta platserna och med kroppen vänd mot föraren. Assistenterna står stilla i 15 sekunder utan att titta på hunden eller tilltala dess ägare. Därefter står assistenterna stilla i 15 sekunder och tittar på hunden. Assistenterna tar två steg mot föraren, med kroppen fortfarande vänd mot föraren, utan att titta på hunden eller tilltala dess förare. **Om hunden reagerar kraftigt redan då assistenterna är på 6 meters avstånd från hunden, låter assistenterna bli att ta två steg framåt och man går vidare till moment 8 "Ljud".** Om två sekunder svänger sig assistenterna med höger sida mot föraren och går medsols i en cirkel på ca 4 meters avstånd från föraren. **Om hunden uppvisar en tydlig reaktion då assistenterna tar två steg framåt låter de bli att gå runt hunden, eller om hunden uppvisar en tydlig reaktion då assistenterna går runt hunden avbryter de att gå runt.** Assistenterna stannar och svänger kroppen mot föraren. Därefter lämnar assistenterna lugnt granskningsområdet.

Instruktion till hundföraren: *"Nu kan du iaktta hunden"*.

8. LJUD

- 1) blåsorm eller motsvarande
- 2) ett stort kastrullock med ett dämpat hammarskaft
- 3) ett stort kastrullock med en hammare och
- 4) sladdlös bormmaskin

Genomförandebeskrivning

Instruktion till hundföraren: *”Ta tag i ändan av kopplet och gå i normalt tempo mot det högra bakhörnet. Fortsätt mot vänstra bakhörnet utan att stanna och därifrån vidare till vänstra framhörnet. Sväng om och gå samma rutt tillbaka till startpunkten. Du kan locka hunden med dig vid behov, men tvinga den inte. Låt den dock inte se bakom skärmen/sikthindret.”*

Assistenterna A och B har gömt sig bakom skärmar eller motsvarande sikthinder, som ligger utanför granskningsområdets båda bakhörn. Hunden får inte se när assistenterna gömmer sig. Skärmarna ska vara av sådant material som hunden inte uppfattar som hotande eller intresseväckande.

Föraren meddelar ljudassistenterna om att ekipaget börjat gå genom att säga ”På väg”. Föraren säger detta på nytt när ekipaget vänder om vid granskningsområdets vänstra framhörn och börjar gå tillbaka. Föraren håller fast i ändan av kopplet och går mot det högra bakhörnet och fortsätter därefter längs med bakkanten mot det vänstra bakhörnet. Föraren kan locka hunden att gå med sig vid behov. Assistent A är vid områdets högra bakhörna och blåser i blåsorten tre gånger efter varandra i ca 2 sekunders tid. Efter den tredje blåsningen knacker assistent B vid vänstra bakhörnet 5 gånger på ett kastrullock med ett dämpat hammarskaft. Efter det håller assistent B en ca 2 sekunders paus. Knacket upprepas tre gånger. Föraren svänger sig från det vänstra bakhörnet mot det vänstra framhörnet, svänger om där och går samma rutt tillbaka. När föraren har svängt sig om i vänstra framhörnet, börjar assistent B banka på kastrullocket med hammaren på samma sätt som med hammarskaftet innan. När föraren och hunden är halvvägs på väg tillbaka vid baksidan, startar assistent A den sladdlösa bormaskinen och låter den gå i ca 5 sekunder, stänger av den i ca 2 sekunder och startar den sedan på nytt i ca 5 sekunder.

Obs! Om hunden är rädd för knacket med hammarskaften, hoppar man över bankandet med hammaren.